

DECIZIE

29 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Svetlana Filincova
Judecătorii	Tatiana Vieru, Iurie Bejenaru, Iurie Diaconu, Svetlana Novac

examinînd recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „BioClub Grup”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de societatea cu răspundere limitată „BioClub Grup” împotriva companiei de asigurări „Euroasig Grup”, societate cu răspundere limitată, intervenient accesoriu societatea cu răspundere limitată „Status Leasing” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a penalității de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2012, prin care a fost admis apelul declarat de compania de asigurări „Euroasig Grup”, societate cu răspundere limitată, fiind casată hotărîrea Judecătoriei Grigoriopol, mun. Chișinău din 04 mai 2012, prin care acțiunea a fost admisă, cu emiterea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii ca neîntemeiată,

constată:

La data de 19.03.2012, reclamanta SRL „Bioclub Grup” s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată împotriva CA „Euroasig Grup” SRL, intervenient accesoriu SRL „Status Leasing” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a penalității de întârziere.

În motivarea acțiunii, a indicat că, la data de 05.04.2011 între pîrîta CA „Euroasig Grup” SRL în calitate de asigurător, SRL „Status Leasing” în calitate de asigurat și locatarul SRL „BioClub Grup” a fost încheiat contractul de asigurare facultativă nr. AC 521/1 asupra mijlocului de transport de model „Porsche Cayenne”, cu numărul de înmatriculare C LR 500 pe cazuri de deteriorare distrugere sau pierdere, inclusiv accidente de circulație, ca urmare a survenirii riscului asigurat, modalitățile de achitare a primelor de asigurare, fiind stabilite în rate conform contractului/poliței de asigurare.

Astfel, asiguratul a achitat la contul companiei de brokeri în asigurări „Tati Grup Broker”, prima rata în sumă de 14936 lei și cea de a doua rată în sumă de 14937 lei.

La data de 25.08.2011 automobilul de model „Porsche Cayenne”, cu numărul de înmatriculare C LR 500, la volanul căruia se afla Guțu Dinu (angajatul asiguratului conform foii de parcurs), în regiunea satului Țibirica, raionul Călărași, a fost implicat într-un accident de circulație, cauzat de coliziunea cu un animal (bovină), care a scăpat de sub control și s-a izbit de automobilul menționat deteriorându-l.

La data de 26.08.2011 a fost întocmit actul de constatare a deteriorărilor nr. 1082600903, în baza căruia a fost emis contul de plată remis asiguratorului CA „Euroasig Grup” SRL, ulterior de către ultima fiind deschis dosar de daune CASCO1797/09-2011.

În luna octombrie, reclamanta SRL „BioClub Grup” decontează ultima tranșă a leasingului pentru automobilul de model „Porsche Cayenne”, cu numărul de înmatriculare C LR 500, devenind titularul dreptului asigurat, fapt confirmat și prin notificarea SRL „Status Leasing” adresată pârtei CA „Euroasig Grup” SRL privind transferul despăgubirii la contul reclamantei SRL „BioClub Grup”. Însă, până în prezent mijlocul de transport n-a fost reparat.

Ulterior, la data de 28.10.2011, între pârta CA „Euroasig Grup” SRL (proprietar) și Guțu Dinu (responsabil) a fost încheiat contractul de răspundere materială nr. 065, în baza căruia proprietarul a transmis în folosință și posesie temporară responsabilului mijlocul de transport de model „Hyundai Getz”, cu numărul de înmatriculare C MD 076, cu scopul deplasării pe perioada cât mijlocul său de transport se află în stația specializată pentru reparație.

Reclamanta SRL „BioClub Grup” a solicitat încasarea din contul pârtei CA „Euroasig Grup” SRL în folosul reclamantei a despăgubirii de asigurare în mărime de 161495,6 lei, clauza penală în sumă de 26322,87 lei și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Grigoriopol, mun. Chișinău din 04.05.2012 acțiunea a fost admisă integral. S-a încasat de la CA „Euroasig Grup” SRL în beneficiul SRL „Bioclub Grup” despăgubirea de asigurare facultativă în sumă de 161495,60 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 26322,87 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 5634,55 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 7750 lei. SRL „Status Leasing” a fost eliberată de răspundere civilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24.10.2012 a fost admis apelul declarat de CA „Euroasig Grup” SRL, fiind casată hotărârea Judecătoria Grigoriopol, mun. Chișinău din 04.05.2012, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, recurenta SRL „BioClub Grup”, la data de 24.12.2012, în termen legal, a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că, consideră ilegală și neîntemeiată decizia instanței de apel și pasibilă de casare. În acest sens, a menționat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

Recurenta a menționat că, intimata CA „Euroasig Grup” SRL, contrar prevederilor art. 1324 Cod civil, nu a anunțat recurenta SRL „BioClub Grup” despre întârzierea plății a primei de asigurare și nici despre intenția de a rezilia contractul de asigurare.

Mai mult ca atât, intimata CA „Euroasig Grup” SRL a continuat să-și execute obligațiile contractuale asumate, operînd intentarea dosarului de daune nr. 1797/09-2011 pe marginea cazului asigurat, la data de 29.09.2011.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat, pasibil de a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

În ședința de judecată, s-a stabilit că, prin acțiunea intentată, SRL „BioClub Grup” a solicitat încasarea din contul intimatei CA „Euroasig Grup” SRL în folosul recurenteii a despăgubirii de asigurare în mărime 161495,60 lei, a penalității de întârziere în sumă de 26322,87 lei, precum și cheltuielile de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea aditerii integrale a acțiunii.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța de fond a reținut că, obligația asigurătorului de a achita despăgubirea în urma survenirii cazului asigurat rezidă din dispozițiile p. 10.11.2 al contractului de asigurare CASCO din 05.04.2011 cu nr. AC 521/11, conform căruia în decurs de 15 zile din ziua în care asiguratul a prezentat asigurătorului toate documentele prevăzute la p. 9.2 și p. 9.3. al contractului, asigurătorul dispune de sarcina legală la achitarea despăgubirii.

Instanța de apel a casat integral hotărîrea primei instanțe și a pronunțat o hotărîre nouă de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În acest context, instanța de apel a reținut că, recurenta „Bioclub Grup” SRL a achitat rata a doua a primei de asigurare după producerea accidentului, adică după ce contractul de asigurare a încetat de drept, conform p. 4.3.6. a contractului CASCO nr. AC 521/11 din 05.04.2011. Prin urmare, lipsa raporturilor contractuale la data producerii accidentului pe motivul neachitării primei de asigurare în termenele stabilite prin contractul de asigurare nu produce efecte juridice pentru intimata CA „Euroasig Grup” SRL în legătură cu accidentul rutier din 25.08.2011.

Verificînd legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel, coroborat normelor de drept material aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SRL „BioClub Grup” întemeiat, iar decizia instanței de apel pasibilă de a fi casată, cu menținerea hotărîrii primei instanțe din considerentele următoare.

Astfel, analizînd circumstanțele faptice ale cauzei și actele anexate la materialele dosarului, instanța de recurs reține că, la data de 05.04.2011, între intimata CA „Euroasig Grup” SRL, în calitate de asigurător, SRL „Status Leasing”, în calitate de asigurat și locatarul SRL „BioClub Grup” a fost încheiat contractul de asigurare facultativă nr. AC 521/11 asupra mijlocului de transport, de

model „Porsche Cayenne”, cu numărul de înmatriculare C LR 500, pe cazuri de deteriorare, distrugere sau pierdere, inclusiv accidente de circulație, ca urmare a survenirii riscului asigurat, (f.d.9-13).

Modalitatea de achitate a primei de asigurare, conform contractului, a fost stabilită în rate. Astfel, prima rată urma a fi achitată în data de 05.04.2011 în sumă de 14936 de lei, cea de a doua rată urmînd să fie achitată în data de 05.07.2011 în sumă de 14937 de lei.

Recurenta SRL „BioClub Grup” a efectuat achitarea primei tranșe de asigurare la data de 13.05.2011 în sumă de 13200 lei, iar cea de a doua tranșă a fost achitată la 02.09.2011 în sumă de 16673 lei, la contul companiei de brokeri în asigurări „Tati Grup Broker”, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 65, (f.d.40-41).

În legătură cu faptul că, la data de 25.08.2011, automobilul de model „Porsche Cayenne” a fost implicat într-un accident rutier, avînd în vedere deteriorările provocate ca urmare a acestuia, recurenta SRL „BioClub Grup” s-a adresat către intimata CA „Euroasig Grup” SRL cu o cerere privind achitarea despăgubirii de asigurare.

La data de 29.09.2011, de către intimata CA „Euroasig Grup” SRL a fost deschis dosarul de daune CASCO 1797/09-2011, însă pînă în prezent daunele nu au fost recuperate, în cele din urmă, fiind refuzat în admiterea cererilor formulate pe motiv că, prin neachitarea tranșei în conformitate cu pct. 4.3.6. a contractului, a fost generată, în opinia asiguratorului, încetarea contractului și lipsa efectelor juridice produse de acesta, începînd cu 05.07.2011, (f.d.18-19).

Conform pct. 4.3.6. a contractului de asigurare facultativă cu nr. AC 521/11 a automobilului de model „Porsche Cayenne”, dacă termenul scadent al achitării ratei următoare a expirat și asiguratul nu a achitat rata scadentă sau asiguratul a achitat rata scadentă în mărime mai mică decît cea prevăzută în contract/poliță, atunci în situația survenirii unui eveniment asigurat asiguratorul nu va deschide dosar de daună și nu va plăti despăgubiri de asigurare, deoarece contractul se va considera încetat de drept și nu va produce efecte juridice. În acest caz ratele primei de asigurare achitate anterior nu se returnează asiguratului.

Or, după cum rezultă din conținutul acestei clauze contractuale, contractul se va considera încetat de drept și nu va produce efecte juridice numai după ce asiguratul, ca urmare a expirării termenului scadent de achitare a ratei următoare, nu a achitat rata scadentă sau a achitat rata scadentă în mărime mai mică decît cea prevăzută în contract/poliță, și nici într-un caz din momentul expirării termenului scadent de achitare a ratei anterioare, și, respectiv, asiguratorul nu va deschide dosar de daună și nu va plăti despăgubiri de asigurare.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră eronată concluzia instanței de apel privind încetarea de drept a contractului de asigurare pe motivul neachitării primei de asigurare în termenele stabilite prin contractul de asigurare de către recurenta SRL „BioClub Grup”, din considerentele ce urmează.

Asiguratorul contrar prevederilor contractuale, totuși, a deschis dosarul în cauză, argumentînd acest fapt prin aceea că, la deschiderea dosarului de daună,

compania de asigurări s-a condus de prevederile art. 19 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006.

Urmează de menționat că, argumentul în cauză este lipsit de temei, deoarece norma de drept invocată reglementează cazurile privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, pe când, la caz, este vorba despre încheierea unui contract de asigurare facultativă, iar conform art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21.12.2006, în asigurarea benevolă (facultativă), raporturile dintre asigurat și asigurător, drepturile și obligațiile fiecărei părți se stabilesc prin contract de asigurare. Condițiile asigurărilor benevole (facultative) sînt stabilite de asigurător, în conformitate cu legislația și cu actele normative ale autorității de supraveghere.

Aliniatul (2) al acestui articol stabilește că, în asigurarea obligatorie, raporturile dintre asigurat și asigurător, drepturile și obligațiile fiecărei părți, condițiile și modul lor de implementare se stabilesc prin lege.

La fel, este lipsit de sens și argumentul intimatei CA „Euroasig Grup” SRL precum că, potrivit art. 18 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la asigurări, contractul de asigurare încetează în cazul neachitării de către asigurat a primei de asigurare în mărimea și în termenul stabilit, deoarece conform art. 13 alin. (2) lit. g) din legea menționată, contractul de asigurare trebuie să conțină clauze referitoare la modalitatea de modificare, reziliere și încetare a contractului.

În acest sens, această normă nu urmează a fi interpretată în sensul strict al cuvîntului (*ad literam*), ci prin prisma prevederilor enunțate.

Prin urmare, în cazul în care contractul nu va conține prevederi concrete referitoare la modalitatea de încetare a contractului, vor fi aplicabile normele generale de reglementare a obligațiilor contractuale.

Conform art. 1323 Cod civil, în cazul în care una din tranșele primei de asigurare nu este plătită, dacă a fost convenită plata în tranșe a acesteia, asigurătorul poate stabili asiguratului, pe cheltuiala acestuia, un termen de plată de 2 săptămîni. Trebuie precizată, în acest caz, consecința juridică a neplății în termen.

Dacă, după expirarea termenului prevăzut la alin. (1), se produce cazul asigurat, iar în momentul producerii asiguratul este în întîrziere cu plata primei sau a dobînzilor datorate, asigurătorul este eliberat de obligația sa.

Din sensul normei citate se deduce că, drept condiție de refuz în plata despăgubirii de asigurare constituie faptul acordării asiguratului de către asigurător, ca urmare a neachitării în termen a tranșelor, a unui termen de 2 săptămîni pentru plata tranșelor de primă restante, cu indicarea consecințelor juridice a neplății în termen a acestora. Și numai în cazul în care asiguratul nu s-a încadrat nici în acest termen, asigurătorul poate fi eliberat de la plata despăgubirii de asigurare.

Se reține că, intimata CA „Euroasig Grup” SRL nu a prezentat nici o probă concludentă și pertinentă în acest sens.

Totodată, acesta nu a acționat în modul prevăzut de art. 1324 Cod civil, și anume, dacă asiguratul se află în întîrziere cu plata unei tranșe a primei de

asigurare, asigurătorul poate rezilia contractul cu respectarea unui termen de preaviz de o lună. Cu atât mai mult că, în pct. 11.2 a contractului a fost prevăzută o asemenea clauză.

În contextul celor expuse, neîntreprinderea măsurilor prevăzute la art. 1323 Cod civil în vederea achitării în termen a tranșelor de primă și despre consecințele acesteia, acceptarea de către intimată a achitării primei de asigurare peste termenul prevăzut în contract, deschiderea dosarului de daună contrar prevederilor contractuale, prezumă valabilitatea continuă a contractului de asigurare facultativă nr. AC 521/11 a mijlocului de transport, de model „Porsche Cayenne” cu numărul de înmatriculare C LR 500, și nu încetarea acestuia, după cum afirmă intimata CA „Euroasig Grup” SRL.

În asemenea circumstanțe, asigurătorul nu poate fi eliberat de la plata despăgubirii de asigurare și aceasta urmează a fi achitată, ca urmare a survenirii riscului asigurat, conform condițiilor stabilite în contractul enunțat.

Reieșind din cele enunțate în raport cu normele legale sus-enunțate, instanța de recurs reține concluzia instanței de fond privind obligația asigurătorului de a achita despăgubirea în urma survenirii cazului asigurat în mărime de 161459,60 lei, ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu prevederile pct.pct. 10.11, 10.11.1 din contractul de asigurare facultativă a mijlocului de transport casco deplin – mașină la schimb nr. AC 521/11 din 05.04.2011, plata despăgubirii de asigurare se efectuează în următoarele termene: în caz de furt sau daună totală a mijlocului de transport asigurat – în decurs de 60 zile, începând din ziua în care asiguratul a prezentat asigurătorului toate documentele prevăzute de pct. 9.2 și 9.3 ale prezentului contract.

În conformitate cu art. 6 alin. (6) din Legea nr. 407 din 21.12.2006 cu privire la asigurări, în caz de încălcare a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizației sau despăgubirii.

Având în vedere susținerea soluției instanței de fond în favoarea temeiniciei obligației asigurătorului de a achita despăgubirea în urma survenirii cazului asigurat și ținând cont de prevederile legale sus-enunțate raportate la cazul dedus judecării, instanța de recurs apreciază ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe privind încasarea din contul intimății în folosul recurenteii a penalității în mărime de 26322,87 lei.

Drept urmare, instanța de recurs reține și soluția primei instanțe ce ține de încasarea din contul intimății CA „Euroasig Grup” SRL în folosul recurenteii SRL „BioClub Grup” a sumei de 5634,55 lei cu titlu de cheltuieli pentru taxa de stat și a sumei de 7750 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. Or acestea sînt confirmate prin actele cauzei, (f.d.2, 52).

Conform art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

La caz, instanța de recurs, ținând cont de criteriile sus-enunțate, notează că complexitatea cauzei și aportul avocatului justifică acordarea sumei solicitate de 7750 lei.

Față de cele ce preced și avînd în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de instanțele de judecată ierarhic inferioare, însă de către instanța de apel au fost aplicate eronat normele de drept material, în continuare, nefiind necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SRL „BioClub Grup”, prin casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 24.10.2012, cu menținerea hotărîrii Judecătoria Grigoriopol, mun. Chișinău din 04.05.2012.

În conformitate cu art.art. 444, 445 alin. (1) lit. f), 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat societatea cu răspundere limitată „BioClub Grup”.

Decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2012 se casează și se menține hotărîrea Judecătoria Grigoriopol, mun. Chișinău din 04 mai 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de societatea cu răspundere limitată „BioClub Grup” împotriva companiei de asigurări „Euroasig Grup”, societate cu răspundere limitată, intervenient accesoriu societatea cu răspundere limitată „Status Leasing” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a penalității de întârziere.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Tatiana Vieru

Iurie Bejenaru

Iurie Diaconu

Svetlana Novac